

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 495 /2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

197/2017. (IX. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. december 5-én előterjesztett **panaszát** a 2017. szeptember 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – P. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. december 5-én postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2016. november 11-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2016. november 15-én délután a 4 éves kislányával vásárolt a Spar * szám alatti üzletében.

Vásárlása után a * Biztonsági Szolgálat munkatársa – K. J.– az üzlet külterületén feltartóztatta, hogy kövesse őt, menjenek vissza az áruházba. A panaszos megkérdezte tőle, hogy mi a gondja. A biztonsági őr közölte a panaszossal, hogy majd bent elmondja. A panaszos kérte, hogy azonnal, ott a helyszínen tájékoztassa, mert kisgyerekekkel van, és nem igazán ér rá. A biztonsági őr nem volt hajlandó együttműködni a panaszossal, csak bentre invitálta. A panaszos kérte, hogy ne csinálja már ezt vele, mondja el, hogy mi a gond. A biztonsági őr hajthatatlan volt, nem mondta el, hogy miért kellett visszamennie a panaszosnak az áruházba a 4 éves kislányával együtt.

¹ Az Rtv. 93/A.§ (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

Végül a panaszos visszament, és már az üzlettérben voltak, amikor közölte vele a biztonsági őr, hogy a panaszos meglopta az áruházat. Ezt a kijelentést fennhangon, kellő fontossággal, és nagyon teátrálisan adta elő, hogy jól hallhassa mindenki.

Ezt követően bekísérte a panaszoszt a biztonsági helyiségbe – ami egy 1,5 m x 1,5 m alapterületű félhomályos skatulya volt – ahol egy Spar egyenruháját hordó nő étkezett. A biztonsági őr közölte, hogy ez az alkalmazott lesz a tanú. A panaszos kérdezte az alkalmazottól, hogy nála történt-e valami, hogy neki kell tanúskodni. Azt válaszolta, hogy nem, csak neki jelen kell lennie az eljárás során. Mindeközben a panaszos nehezen tudott a kislányára is kellően figyelni.

A biztonsági őr eközben folyamatosan azt magyarázta, hogy neki bizonyítéka van arról, hogy a panaszos meglopta az áruházat, videofelvétellel rendelkezik, majd felszólította a panaszoszt, hogy azonnal fizesse ki a 80 forintot. A biztonsági őr végig fennhangon beszélt a panasossal és indulatosan viselkedett vele.

Ekkor a panaszos felhívta ismerősét telefonon, aki azt tanácsolta, hogy hívjon rendőrt, kérje el a bizonyítékot – amennyiben van – és hívják oda azt a Spar-os alkalmazottat – az eset körülményeinek tisztázása érdekében – akinél történt az állítólagos lopási cselekmény.

Ezt a panaszos közölte a biztonsági őrrel, mire ő kivonult a helyiségből felhívni a rendőröket. Nem igazán értette a panaszos már akkor sem, hogy miért kellett kimennie a helyiségből a telefonáláshoz, hiszen minden ott volt kéz-közelben. Közben a panaszos beszélt az ismerősével, majd a főnökével, és hívta az élettársát is, hogy azonnal menjen el a kislányukért, hogy hazavihesse.

Az üzletbe elsőként az intézkedő rendőrök értek oda.

A panaszos kislánya sokkot kapott, mire az üzletbe ért a panaszos élettársa, mivel a rendőrök először be se akarták engedni a panaszos élettársát, hogy hazavihesse a 4 éves kislányt. Arra hivatkoztak, hogy hatósági intézkedést foganatosítanak, ezért a 4 éves kislánynak azt kellett végignéznie, hogy hogyan fogják közre az édesapját a biztonsági szobában a rendőrök – szám szerint ketten – illetve a biztonsági őr és az alkalmazott hogyan beszélnek az édesapjával, és hogyan kezelik őt. Ez a jelenet – jellegét tekintve inkább műsor – kifejezetten dehonesztáló, lekezelő, hatalmaskodó és erőfitogtató volt. Alkalmas volt arra, hogy mind a panaszosban, mind a kislányában pszichés- és fizikai akaratbénító hatást váltson ki.

Amikor a panaszos élettársa és kislánya elmentek, a biztonsági őr megmutatta a videofelvételt, és fennhangon közvetítette az eseményeket. Az intézkedő rendőr eközben a panaszos felé fordulva megkérdezte, hogy elismeri-e a lopást. A panaszos azt válaszolta, hogy dehogy ismeri el, ő nem lop. Nem tartja realisztikusnak, hogy 10.000 forintért vásárol, aztán pedig szatyrot lopott volna. A biztonsági őr közbevágott, hogy „látják, nem teszi le a szatyrot, és utána meg kezd belepakolni, tehát ellopta”.

A videofelvételen pedig a panaszos véleménye szerint azt lehet látni, hogy a pénztáros elkezd húzni a panaszos által vásárolt termékeket, de úgy, hogy az előző, de az árukat már kifizetett vásárló még nem pakolt el. A panaszosnak sietnie kellett, hogy ő is el tudjon pakolni. A panaszos 4 éves lánya is segített kipakolni, miközben a panaszos szatyrot keresett, hogy legyen mibe belepakolnia. Megtalálta szatyrot, megfogta, és segített tovább a lányának pakolni, a pénztáros szeme előtt. A panaszos végig a pénztáros szeme előtt volt, mindvégig látta a panaszoszt, az eseményeket nyomon követte, de akkor, ott mégsem állította meg őt senki, nem figyelmeztették.

Amikor megérkeztek a rendőrök, és amikor a panaszos élettársa elvihette a lányukat – mindkét alkalommal – azt közölték a panasossal, hogy 5.000 forintos helyszíni bírsággal fogják sújtani, mert a videofelvételen láthatóan nem fizette ki a szatyrot, tehát ellopta. A panaszos több alkalommal elmondta a rendőröknek, hogy nem hajlandó aláírni azt, hogy lopott, legfeljebb azt ismeri el, hogy figyelmetlen volt, ahogy a pénztáros is. Ekkor a rendőrök módszeresen elkezdtek győzködni, hogy írja

már alá azt a papírt, ne okoskodjon, mert akkor megússza 5.000 forint helyszíni bírsággal, és nem kell órákon át a rendőrsön velük üldögelnie, amíg ők kénytelenek akkor mindenféle papírt kitölteni, és a panaszost eljárás alá vonni.

Egy idő után a rendőrök fellépése miatt a panaszosnak nem maradt más választása, mint aláírni az iratokat, ugyanis sem ideje, sem energiája nem volt a hatósági hadakozásra.

Ennek ellenére elmondta a rendőröknek, hogy ő nem lopott. A panaszos elé tették a papírt, a panaszos aláírta, és fénymásolás után látta csak, hogy nem írták rá azt, amit a panaszos mondott (hogy nem lopott). Kérdezte a rendőröket, hogy miért nem írták rá, erre azt válaszolták, hogy azért nem, mert ha nem ismeri el – értse már meg végre – órákon keresztül a rendőrsön fog ülni, mert akkor más eljárást kell megindítani ellene, és sok papírt kell készíteniük. A rendőrök megkérték a panaszost, hogy kísérje el őket a rendőrségre, hogy oda tudják adni a csekket.

A panaszos előadta, hogy a történeti teljességhez hozzátartozik, hogy az eljárás folyamata alatt többször kértek tőle személyigazolványt, de nem volt nála, és nem kísérték el az autójához, hogy igazolja magát. A rendőrségre is úgy ment be, hogy nem volt nála személyigazolvány, és a csekket is az irat nélkül töltötték ki.

A panaszos csatolta az áruház „feljelentés” című dokumentumát, amelynek tartalmát, és a panaszos által hozzáfűzött megállapításokat a Testület nem ismerteti, mivel a panasz vizsgálata körében – a Testület hatáskörébe tartozó elemek szempontjából – nem releváns információkat tartalmaz.

A pénztárnál a rendőrök a panaszost közrefogták, és legalább 10 percig várakoztatták, míg a pénztáros végzett a vásárlókkal és behúzza a panaszosnak a szalagfüles táskát, ezért volt elég idő és látványosság ahhoz, hogy mindenki, aki az üzletben tartózkodott érzékelje és észrevegye a fizettetést, megfigyelje a panaszost.

Ezt követően a panaszos rendőri kísérettel elballagott a rendőrsre, ahol legalább 15 percig várt arra, hogy az eljáró rendőrök kitöltsék a csekket, amire ismételten ráírták, hogy a panaszos lopott, tehát a rendőrök több irányból is megvédték magukat. Az sem tűnt fel az eljáró rendőröknek, hogy mind a biztonsági őr, mind a rendőrök kényszerhelyzetbe hozták őt, porig alázták az intézkedésük során.

A rendőrök szabadkoztak, hogy nincs náluk csekk, de ennek az oka az, hogy gyors rohamban jöttek az áruházba, mert a biztonsági őr azt állította a telefonban, hogy „dzsihádost akarnak vele szemben elkövetni, és verekezés van a helyiségben”.

A panaszos előadta, hogy végtelenül megalázó, kegyetlen, kíméletlen, embertelen módon bántak vele, és intézték a résztvevők – különösen az intézkedő rendőrök – ezt az ügyet.

A panaszos kérte, hogy a Testület az intézkedő rendőrök fellépését, magatartását, intézkedésük ténybeli alapját, jogszerűségét, és módját vizsgálja ki.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) K. S.r. főtörzsőrmester 2016. november 15-én készült jelentésében az alábbiakat adta elő.

2016. november 15-én 17 óra 00 perckor a BMRFK TIK ügyeletes utasítására megjelent P* Spar áruházban, mivel onnan a biztonsági őr bejelentést tett, hogy egy bolti lopót tart vissza, aki agresszíven viselkedik.

A helyszínen megjelenve a főtörzsőrmester meghallgatta a bejelentőt, aki elmondta, hogy a kamerarendszert figyelve vette észre azt a személyt, aki 2016. november 11-én 12 óra 58 perckor a kasszáján ellopott egy szatyrot, az áruháznak ezzel kárt okozva. Ezután odament hozzá, majd szólt neki, hogy fáradjon be az irodájukba, hogy megbeszéljék a lopás tényét. Erre a panaszos veszekedni kezdett vele, majd egyre agresszívabb magatartást tanúsított, ekkor értesítette a rendőrséget.

Ezt követően a főtörzsőrmester intézkedés alá vonta a panaszoszt, aki elmondta, hogy mielőtt elismerné azt, hogy nem fizette ki a szatyrot, megnézné a felvételt, amit készítettek róla. Ennek a kérésnek eleget téve a kamerafelvételt a biztonsági őr megmutatta. A panaszos a felvétel megtekintése után cselekményét elismerte, kifizette az okozott kárt, majd az által elkövetett cselekmény miatt 5.000 forint helyszíni bírsággal sújtották.

A főtörzsőrmester hangsúlyozza, hogy a kamera felvételén jól látszik az, hogy a panaszos elveszi a szatyrot az alsó polcra, majd mikor a kasszában ülő hölgy nem figyel, az áruszalag végére dobja azt. Ezért a főtörzsőrmester véleménye szerint a szándékosság ténye fennáll, függetlenül attól, hogy a panaszos több terméket megvásárolt.

2) K. Z. r. ezredes, 2017. február 17-én készített kapitányságvezetői átiratában az alábbiak szerint válaszolta meg a Testület tanácsadója által feltett kérdéseket az intézkedéssel kapcsolatban.

a) 2016. november 15-én a Sz* Hívásfogadó Központba (továbbiakban: HIK) a 112-es hívószámon 16 óra 45 perckor K. J. tett bejelentést, mely szerint a P.* szám alatti Spar üzletben 2016. november 11-én lopás történt, melyet jelentettek is, viszont az elkövető éppen a boltban tartózkodott, és ellenállást tanúsított. A bejelentő az alábbiak szerint kért segítséget: „...egy korábbi lopás miatt, itt az úriember, aki nem együttműködő, és ezért szeretnék rendőri intézkedést...”.

A HIK a bejelentést – az esetlap megküldésével – a Tevékenység-irányítási Központba (továbbiakban: TIK) továbbította. A TIK ügyeletes a területileg illetékes körzeti megbízottat – figyelemmel a bejelentés ellenállás tanúsítására vonatkozó jellegére – a P* Rendőrkapitányság U* Rendőrőrsén tartózkodó Figyelő 51/2 hívó nevű szolgálatparancsnokkal együtt a helyszínre irányította.

A rendőrök a helyszínre érkezéskor a panaszos, az élettársa, valamint gyermeke a biztonsági őr társaságában az áruház biztonsági szobájában várt. A biztonsági őr a rendőröket a történetekről röviden tájékoztatta.

A rendőr az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján köteles vizsgálni, hogy a tudomására hozott cselekmény okán intézkedési kötelezettsége fennáll-e. A helyszínre érkezést követően a rendőr a tudomására hozott elsődleges információk alapján intézkedési kötelezettségének fennállását megállapította.

Ezt követően a rendőrök – tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés jogalapja csak a panaszos tekintetében volt megállapítható – a panaszos élettársát megkérték, hogy a rendőri intézkedés megkezdése előtt a gyermekkel a biztonsági szobából távozzon.

Az indifferens személyek távozását követően a rendőrök és a panaszos megtekintették a lopásról készült felvételt.

Az intézkedő rendőr elmondta a felvételtől, hogy azon jól látszik az, hogy a panaszos elveszi a szatyrot az alsó polcra, majd mikor a kasszában ülő hölgy nem figyel, azt az áruszalag végére dobja (véleménye szerint a szándékosság ténye fennáll, függetlenül attól, hogy a panaszos több terméket is megvásárolt).

A rendelkezésre álló adatok – a biztonsági kamera felvétele – alapján a panaszos a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 177. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő tulajdon elleni szabálysértés elkövetésével megalapozottan gyanúsítható volt.

Tekintettel a fentiekre, az Rtv. 13. § (1) bekezdésében és (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, figyelemmel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolg. Szab.) 9. § (1) bekezdésére a panaszossal szemben rendőri intézkedés foganatosítására került sor.

b) A helyszínre érkező rendőrök az Rtv. 13. § (2) bekezdésének megfelelően, figyelemmel a Szolg. Szab. 9. § (1) bekezdésére, valamint a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsoló egyes rendelkezések módosításáról szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendeletben (továbbiakban: Rendelet) foglaltakra a rendőr a tulajdon elleni szabálysértések elkövetése esetén alkalmazandó, jogszabályban determinált intézkedések köréről a panaszost általános jelleggel tájékoztatta, presszió gyakorlása nélkül.

A rendőr a szabálysértési feljelentés megtételének, illetve a helyszíni bírság kiszabásának lehetőségét, a vonatkozó eljárási rendet, valamint a jogkövetkezményeket ismertette.

Az általános tájékoztatás részeként a panaszos a Szabs. tv. 99. § (1) bekezdésben foglalt elismerésről, mint jogszabályi feltételről is felvilágosítást kapott.

A panaszos a tájékoztatást megértette, majd a biztonsági kamera felvételének megtekintését követően – rendőri ráhatás nélkül – a tulajdon elleni szabálysértés elkövetését elismerte, az üzlet által készített jegyzőkönyvet – tanúk jelenétében – ellenvetésének rájegyzése nélkül aláírta, az üzletnek okozott 160 forintos kárt megtérítette, majd a felajánlott helyszíni bírság alkalmazásának lehetőségét elfogadta.

A rendőr mérlegelési jogkörében eljárva a helyszíni bírság összegét – az elkövetett cselekmény tárgyi súlyához mérten – a jogszabályi minimumban határozta meg.

c) A rendőri intézkedés soronkívüliségére vonatkozó panaszosi állítás annyiban felel meg a valóságnak, hogy a rendőrök a helyszínen történő azonnali megjelenését azon információ determinálta, mely szerint a visszatartott bolti tolvaj ellenállást tanúsított.

d) Az átirat szerint a P* Rendőrkapitányság állománya a foganatosított rendőri intézkedéseknél maradéktalanul betartja az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, továbbá ismeri és alkalmazza a Testület állásfoglalásait, intézkedései során a Testület iránymutatásai mentén jár el, különösen a Testület 64/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásában megfogalmazott elvárásra, mely szerint a rendőri hivatást választóktól más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség, és tolerancia, példaértékű viselkedés várható el. A P* Rendőrkapitányság beosztottai a foganatosított rendőri intézkedések során az Rtv. 2. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járnak el.

A rendőri intézkedés a panaszos által említett végtelenül megalázó, kegyetlen, kíméletlen és embertelen módon történő foganatosítását sem a cselekmény súlya, sem a panaszos által tanúsított magatartás nem indokolta. A rendőri intézkedés „harmadik” személyek előtt, a hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normális hangnemben zajlott. A rendőri intézkedés a panaszos személyét, emberi méltóságát sértő, megalázó kifejezések használata, fenyegetés, vagy ráhatás nélkül került végrehajtásra.

A panaszos a rendőri intézkedés alatt mindössze verbális módon fejezte ki nem tetszését az intézkedés tényével, illetve a számára méltatlan helyzettel kapcsolatban, azonban megnyilvánulásai mellett a rendőrök kérésének minden esetben eleget tett, a s a rendőri intézkedés során végig maximálisan együttműködő magatartást tanúsított.

e) A Panaszos élettársának biztonsági szobába történő beengedésére vonatkozó panaszosi állítás nem felel meg a valóságnak.

A rendőrök helyszínre érkezésekor a Panaszos, az élettársa valamint gyermeke a biztonsági őrtársaságában az áruház biztonsági szobájában várakozott. A biztonsági őr a rendőröket a történetekről

röviden tájékoztatta, majd ezt követően a rendőrök - tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés jogalapja csak a Panaszos tekintetében volt megállapítható - a panaszos élettársát megkérték, hogy a rendőri intézkedés megkezdése előtt a gyermekkel a biztonsági szobából távozzon.

f) A rendőrök határozottan cáfolták a nekik tulajdonított magatartást, a panaszossal szemben semmiféle közrefogásra, megfogásra, vagy egyéb testi kényszer, illetve kontaktus alkalmazására nem került sor.

A P* Rendőrkapitányság állománya az Rtv. 2. § (1) bekezdésébe foglalt rendelkezés betartásán túl ismeri a Testület állásfoglalásait, intézkedéseit a Testület iránymutatásai mentén jár, különös tekintettel a Testület 64/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásában megfogalmazott elvárásokra. Az állomány különös figyelmet fordít a rendőri intézkedések során az Rtv. 2. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelő eljárásra.

g) A P* Rendőrkapitányság beosztottai a gyermek előtti intézkedéseknél különösen nagy körültekintéssel és a lehető legnagyobb kímélettel járnak el, azonban jelen esetben sem a körülmények, sem a cselekmény nem indokolt azonnali, a gyermek jelenlétében végrehajtandó rendőri intézkedést.

Tekintettel arra, hogy a helyszíni bírság kiszabásának jogszabályi feltétele - a panaszos általi elkövetés elismerése okán - fennállt, ezért a rendőr a panaszossal szemben a Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni bírságot szabott ki, melynek összegét mérlegelési jogkörében eljárva az elkövetett cselekmény tárgyi súlyához mérten - a jogszabályi minimumban határozta meg. A helyszíni bírságolás tényét a rendőr az áruházzal készített jegyzőkönyvre - aláírásának és jelvéyszámának feltüntetésével - rájegyezte.

A rendőr köteles a törvény rendelkezéseinek megfelelően részrehajlás, vagy presszió gyakorlása nélkül intézkedni. A rendőr minden esetben a jogszabályi keretek között, a vonatkozó rendelkezések maximális betartásával jár el és nem fűződik érdeke valamely eljárási rend alkalmazásának preferálásához. A Rendelet 18. § (3) bekezdése alapján amennyiben az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását aláírásával igazoltan nem veszi tudomásul akkor a rendőr a helyszíni bírság alkalmazásától eláll és az eljárás alá vont személlyel szemben feljelentést tesz.

A panaszos a rendőrtől kapott tájékoztatásadást követően saját elhatározása alapján döntött a szabálysértés elkövetésének elismerése és a helyszíni bírság elfogadása mellett.

h) Az intézkedő rendőrök a panaszossal az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségüknek megfelelően a rendőri intézkedés tényét és célját közölték. Elmondták, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján tulajdon elleni szabálysértés elkövetésével megalapozottan gyanúsítható ezért az Rtv. 13. § (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettségük, valamint a Szól. Szab. 9. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezés alapján vele szemben rendőri intézkedés foganatosításának van helye.

A panaszos tájékoztatást kapott arról, hogy személyazonosságának megállapítása a szabálysértések elkövetése esetén alkalmazandó, jogszabályban determinált intézkedések - így a szabálysértési feljelentés megtételének, illetve helyszíni bírság kiszabásának - végrehajtásához szükséges, ezért a rendőr a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján személyazonosságának igazolására hívta fel.

A panaszos a rendőr személyazonosság igazolására vonatkozó felhívását követően közölte, hogy személyazonosságának igazolásához szükséges személyazonosító igazolványát, illetve egyéb olyan hatósági igazolványt, mely a személyazonosításához szükséges adatokat tartalmazza nem tart magánál. A panaszos elmondta továbbá, hogy iratait a személygépjárművében tartja.

Tekintettel az elkövetett cselekmény súlyára, a panaszos - rendőri kísérettel történő közlekedés - kíméletére, valamint a rendőr rendelkezésére álló technikai eszköz által biztosított lehetőségekre, a rendőr a panaszost személyi adatainak bemondással történő megadására hívta fel. A rendőrben a panaszos együttműködő magatartása, az elkövetett cselekmény súlya, valamint a valószínű adatok megadásához fűződő büntetőjogi jogkövetkezmény okán a panaszos adatainak valóságtartalma tekintetében kétség nem merült fel.

A megadott adatok a Szolg. Szab. 25. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Schengeni Információs Rendszerben, a körözési nyilvántartási rendszerben, a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, az okmány-nyilvántartásban, valamint a szabálysértési nyilvántartási rendszerben ellenőrzésre kerültek. Az ellenőrzés során az adatok valóságtartalma, s így a panaszos személyazonossága megállapításra került.

A panasz tárgyát képező rendőri intézkedés ellenállás tanúsítása miatt történő azonnali végrehajtásra vonatkozó parancsnoki utasítás okán, a rendőr a helyszíni bírság kiszabására szolgáló formanyomtatványt szolgálati helyén nem vette magához.

Tekintettel arra, hogy a rendőr a helyszíni bírság kiszabásához szükséges bírságyomtatvánnyal nem rendelkezett, ezért a helyzet megoldása érdekében a Panaszos részére javaslattétellel élt. Az egyik szerint a rendőr társa a bírságyomtatványt a szolgálati helyéről az üzletbe hozza, illetve megkérte a Panaszost, hogy az üzletben történő rendőri intézkedés befejezését követően a nyomtatvány kiállítása végett az U* Rendőrőrs épületébe fáradjon be, biztosítva ezzel a rendőri intézkedés eredményes befejezését.

A Panaszos közölte, hogy a rendőri intézkedést követően a rendőrőrs épületében megjelenik.

Ezt követően a rendőrök – tekintettel arra, hogy a Panaszossal szemben az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt intézkedés (igazoltatás) került végrehajtásra – a Panaszost a rendőri intézkedéssel szembeni, az Rtv. alapján megillető panasztételi lehetőségről, valamint annak előterjesztésére nyitva álló törvényi határidőről tájékoztatták és a Panaszostól elkészöntek.

A rendőrök az üzlet közelében – attól kb. 300 méter távolságra – lévő rendőrőrs épületébe mentek, és vártak a Panaszos megérkezésére.

A Panaszos az U* Rendőrőrsre pár perc múlva meg is érkezett. A rendőrőrs épületében került sor a 202500090163 sorszámú „Nyomtatvány helyszíni bírság kiszabásáról” formanyomtatvány panaszos jelenlétében történő kiállítására.

A Rendelet 20. § (1) bekezdése alapján a rendőr a helyszíni bírságoláshoz használt nyomtatványt három példányban (eredeti, másodlat és tőpéldány) töltötte ki. A nyomtatvány kitöltése előtt – a Rendelet 20. § (2) bekezdésében foglaltak teljesítése végett – a Panaszostól személyazonosságának megállapítása végett személyazonosságának igazolásához szükséges személyazonosító igazolványát, illetve egyéb olyan hatósági igazolványt mely a személyazonosításához szükséges adatokat tartalmaz elkérte. A Panaszos közölte, hogy ezen igazolványok magához vételét elmulasztotta,

A rendőr – tekintettel a cselekmény súlyára, a panaszos kíméletére, valamint a rendelkezésére álló adattárak személyazonosság megállapításához szükséges adattartalmára – a panaszos aláírását, fényképét és személyazonosító igazolványának sorszámát is tartalmazó ún. „szigőrzslapját” a központi nyilvántartó rendszerből lekérte. A személyazonosság megállapítását követően az intézkedő rendőr megkezdte a bírság kitöltését.

A rendőr a Panaszost a helyszíni bírság kiszabására vonatkozó eljárási rendről, valamint a jogkövetkezményekről ismételten tájékoztatta. A Panaszos az ismételt tájékoztatásadást követően a helyszíni bírság kiszabására szolgáló nyomtatványt aláírta

i) A meghallgatásuk során az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a panaszos által a rendőri intézkedés jogszerűtlen színben történő feltüntetését célzó állításai nem felelnek meg a valóságnak. A rendőrök intézkedését végtelenül megalázó, kegyetlen, kíméletlen embertelen bánásmódnak beállító panaszosi állítás kizárólag a Panaszos panaszelbírálásának emocionális úton, kedvező irányban történő befolyásolására irányuló törekvéseit szolgálja.

A rendőri intézkedés Panaszos által említett, végtelenül megalázó, kegyetlen, kíméletlen és embertelen módon történő foganatosítását sem a cselekmény súlya, sem a Panaszos által tanúsított magatartás nem indokolta. A rendőri intézkedés „harmadik” személyek előtt a hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával normál hangnemben zajlott. A rendőri intézkedés a Panaszos személyét, emberi méltóságát sértő, megalázó kifejezések használata és fenyegetés nélkül került végrehajtásra.

A Panaszos mindössze verbális módon fejezte ki nem tetszését a rendőri intézkedéssel, illetve ezzel a

számára méltatlan helyzettel kapcsolatban, azonban a verbális megnyilvánulásai mellett a rendőrök kérésének minden esetben eleget tett, s a rendőri intézkedés során végig maximálisan együttműködő magatartást tanúsított.

j) A kapitányságvezető továbbá tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos a P* Rendőrkapitányságon a vele szemben 2016. november 15-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben panaszt jelentett be, melyet a P* Rendőrkapitányság Vezetője a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint elbírált. A határozatot a panaszos meghatalmazottja 2016. december 16-án vette át. A határozattal szemben törvényi határidőn belül jogorvoslati kérelem benyújtására nem került sor, így a hatóság elsőfokú döntése a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 73/A § (1) bekezdés a) pontja alapján a hatóság elsőfokú döntése jogerőssé vált.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a rendőrséget a telefonos bejelentés nyomán terhelte-e intézkedési kötelezettség.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrséget az áruház biztonsági őre értesítette.

A panaszosi állítással összhangban a rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy a 112-es hívószámon 2016. november 15-én 16 óra 45 perckor az áruház biztonsági őre tett bejelentést, mely szerint a P* utca Spar üzletben 2016. november 11-én lopás történt, melyet jelentettek is, viszont az elkövető éppen a boltban tartózkodott, és ellenállást tanúsított. A bejelentő az alábbiak szerint kért segítséget: „...egy korábbi lopás miatt, itt az úriember, aki nem együttműködő, és ezért szeretnék rendőri intézkedést...”.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy

büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőrségi iratok és a panaszos beadványa egységesen a rendőrségre tett telefonos bejelentést jelölik meg a rendőri intézkedés alapjaként. A bejelentés alapján felmerült a jogsértés (lopás szabálysértés) elkövetésének gyanúja, mivel a biztonsági őr arról számolt be, hogy a szabálysértéssel gyanúsítható személy ellenállást tanúsít az őr intézkedésével szemben az áruházban, a rendőrségnek jogszabályi kötelezettsége volt a bejelentés nyomán intézkedni.

A Testület véleménye szerint a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte tekintetben, hogy a telefonos bejelentésben foglaltak valóság tartalmáról meggyőződjön. A Testület álláspontja szerint alkalmas volt a rendőri intézkedéshez szükséges minimális szintű gyanú keletkeztetésére.

A telefonos bejelentésben foglaltak az alábbi szabálysértés elkövetésére vonatkozó gyanút vethették fel.

A Szabs. tv. 177. § (1) bekezdése szerint aki a) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot, követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a bejelentés tartalma alapján felmerülhetett a jogsértés (lopás szabálysértés) gyanúja, amelyet a rendőröknek helyszíni intézkedéssel ellenőrizniük kellett. A rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek eleget tettek, emiatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés foganatosítása által.

2) A Testület vizsgálata tárgyává tette a fennálló intézkedési kötelezettség teljesítésének módját: a panaszos által sérelmezett intézkedés során alkalmazott hangnemet és a bánásmódot.

a) A panaszos előadta, hogy a lányának végig kellett néznie, hogy a rendőrök kifejezetten dehonesztáló, lekezelő, hatalmaskodó, és erőfitogtató bánásmódban részesítették, amellyel porig alázták őt. A panaszos szerint az intézkedés alkalmas volt arra, hogy mind benne, mind a lányában pszichés és fizikai akarattörő hatást váltson ki. Véleménye szerint kegyetlen, embertelen, megalázó módon intézkedtek vele szemben a rendőrök.

A rendőrségi iratok szerint a foganatosított rendőri intézkedéseknél maradéktalanul betartották az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, továbbá alkalmazták a Testület állásfoglalásait, a Testület iránymutatásai mentén jártak el, különös tekintettel a Testület 64/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásában megfogalmazott elvárásra. A dokumentáció szerint a rendőrök az Rtv. 2. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jártak el. A rendőri intézkedés a panaszos által említett végtelenül megalázó, kegyetlen, kíméletlen és embertelen módon történő foganatosítását sem a cselekmény súlya, sem a panaszos által tanúsított magatartás nem indokolta. A rendőri intézkedés „harmadik” személyek előtt, a hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normális hangnemben zajlott. A panaszos lánya a dokumentáció szerint nem volt jelen az intézkedés során, mivel a rendőrök helyszínre való érkezésüket követően azonnal azonosították az indifferens személyeket, és gondoskodtak arról, hogy a panaszos élettársa a panaszos lányával elhagyják a biztonsági szobát. A rendőri intézkedés a panaszos személyét, emberi méltóságát sértő, megalázó kifejezések használata, fenyegetés, vagy ráhatás nélkül került végrehajtásra.

b) A Testület megvizsgálta, hogy a rendőrök tényleg rábírták, mintegy kényszerítették a panaszost a bírságolási nyomtatvány aláírására.

A panaszos előadta, hogy a helyszíni bírság elfogadásáról szóló dokumentumot azért írta alá, mert a rendőrök módszeresen elkezdtek őt győzködni, hogy írja alá, „ne okoskodjon”, mert akkor „megússza” egy 5.000 forintos helyszíni bírsággal, és nem kell órákon át a rendőrsőn üldögnie a rendőrökkel, amíg ők kénytelenek lennének mindenféle papírt kitölteni. A panaszos véleménye szerint ezzel őt kényszerhelyzetbe hozták.

A kapitányságvezetői átirat szerint a rendőrök az Rtv. 13. § (2) bekezdésének megfelelően, figyelemmel a Szolg. Szab. 9. § (1) bekezdésére, valamint a 22/2012. (IV. 13.) BM rendeletben foglaltakra a rendőr a tulajdon elleni szabálysértések elkövetése esetén alkalmazandó, jogszabályban determinált intézkedések köréről a panaszost általános jelleggel tájékoztatta, presszió gyakorlása nélkül. A rendőr a szabálysértési feljelentés megtételének, illetve a helyszíni bírság kiszabásának lehetőségét, a vonatkozó eljárási rendet, valamint a jogkövetkezményeket ismertette. Az általános tájékoztatás részeként a panaszos a Szabs. tv. 99. § (1) bekezdésben foglalt elismerésről, mint jogszabályi feltételről is felvilágosítást kapott.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az a) pont tekintetében a rendőri iratok kifejezetten cáfolták a nem megfelelő hangnem, illetőleg bánásmód alkalmazását, sőt kihangsúlyozták, hogy semmilyen körülmény nem indokolta, hogy a panaszossal szemben ilyen módon járjanak el. A Testület rendelkezésére álló dokumentáció alapján megállapítható, hogy a panaszosi beadvány és a rendőrségi iratok között olyan fokú ellentét feszül, amely nem teszi lehetővé, hogy a Testület megnyugtatóan állást foglaljon az alapjogsértés megtörténtének tekintetében.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A b) pont tekintetében a Testület a két fél tényelődadásának alapos és pontos mérlegelését követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos és az intézkedő rendőrök egymással ellentétesen ítélték meg a rendőrök által alkalmazott tájékoztatás minőségét, a panaszos kényszerhelyzetként élte meg azt, míg a rendőrök úgy ítélték meg, hogy kötelességüket teljesítették és objektív tájékoztatást nyújtottak a panaszosnak az eljárásjogi kérdésekkel kapcsolatban.

A panaszosi illetőleg a rendőri álláspont között olyan mértékű ellentét feszül, amelyet a Testületnek – a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök csekély volta miatt – nem állt módjában feloldani. Emiatt atekintetben, hogy az intézkedő rendőrök kényszerhelyzetbe hozták-e a panaszost a helyszíni bírság elismerésének vonatkozásában, és ezáltal sérült-e a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga, a Testület csakis arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte azt, hogy a rendőrök az intézkedés során többször kértek tőle személyigazolványt, de az nem volt nála, és nem kísérték el az autójához, hogy igazolja magát. A rendőrségre is úgy ment be velük, hogy nem volt nála az igazolvány, a helyszíni bírságról szóló csekket is enélkül töltötték ki.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos tájékoztatást kapott arról, hogy személyazonosságának megállapítása a szabálysértések elkövetése esetén alkalmazandó, jogszabályban determinált intézkedések – így a szabálysértési feljelentés megtételének, illetve helyszíni bírság kiszabásának – végrehajtásához szükséges, ezért a rendőr a Panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján személyazonosságának igazolására hívta fel. A Panaszos a rendőr személyazonosság igazolására vonatkozó felhívását követően közölte, hogy személyazonosságának igazolásához szükséges személyazonosító igazolványát, illetve egyéb olyan hatósági igazolványt, mely a személyazonosításához szükséges adatokat tartalmazza nem tart magánál. A Panaszos elmondta továbbá, hogy iratait a személygépjárművében tartja. Tekintettel az elkövetett cselekmény súlyára, a panaszos – rendőri kísérettel történő közlekedés – kíméletére, valamint a rendőr rendelkezésére álló technikai eszköz által biztosított lehetőségekre, a rendőr a panaszost személyi adatainak bemondással történő megadására hívta fel. A rendőrből a panaszos együttműködő magatartása, az elkövetett cselekmény súly, valamint a valóltan adatok megadásához fűződő büntetőjogi jogkövetkezmény okán a panaszos adatainak valóságtartalma tekintetében kétség nem merült fel. A panaszos aláírását, fényképét és személyazonosító igazolványának sorszámát is tartalmazó ún. „szigtörzslapját” a központi nyilvántartó rendszerből lekérte, majd megkezdte a bírság kitöltését.

29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Az (5) bekezdés szerint az igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelményre. Eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az intézkedő rendőröknek lehetősége lett volna arra, hogy a panaszos személyazonosságának megállapításának sikertelensége miatt a panaszost a rendőrségen előállítsák. Azonban éppen a panaszos kímélete indokolta azt, hogy ezt az intézkedést ne foganatosítsák, az ő érdekében tekintettek el az előállítástól, és fogadták el a panaszos által megadott

adatokat hitelesként, a nyilvántartásban való ellenőrzést követően. Az intézkedő rendőrök az Rtv.-ben foglalt arányossági követelménynek megfelelően intézkedtek.

Megállapítható tehát, hogy a személyigazolvány hiányában – „bemondás” alapján – kitöltött helyszíni bírság által a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

V.

Az intézkedő rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettsége, megállapítható tehát, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés fogatosítása által. Az intézkedés során a rendőrök által tanúsított bánásmód és a hangnem tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható. A panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható abban a tekintetben, hogy a helyszíni bírság aláírásának érdekében kényszerhelyzetbe hozták-e a panaszost. A személyigazolvány hiányában – „bemondás” alapján – kitöltött helyszíni bírság által a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag